

קִבְּץ

שִׁיחֹת מוֹהֲרָא"ש

דְּבִירִים גּוֹרְאִים וְנִפְלְאִים, מְעוֹרְרִים מְעִירִים וּמְחַזְקִים, אֲשֶׁר מוֹתֵךְ תַּחַל גּוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה גּוֹבְעִים,
לְהַחְיֹת נֶפֶשׁ כָּל חַי וּמוֹשֵׁם וְשִׁקּוֹן הַעֲבָרִים, לְהַתְחַזֵּק בַּעֲבוּרַת הַבוֹרָא בְּכָל דְּרָגָה שִׁיחֵי נְמוּצָאִים

בְּעֵינֵי מוֹהוּתוֹ שֶׁל 'צַדִּיק נִסְתָּר'

אֲשֶׁר גִּשְׁמָעוּ מִפִּי קִדְשׁוֹ שֶׁל כְּבוֹד קִדְשֵׁי
מָרְן מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א

וְגַלְהַ נִפְלְאוֹת מִמְהוּת וּמִדַּת הַצַּדִּיק הַנִּסְתָּר שְׁמִמְסִתִּיר אֶת עֲצָמוֹ מִהָעוֹלָם, וּבְחִיצוֹנִיּוּת הוּא מְתַנַּהֵג
בְּאֲדָם פְּשוּט וְרָגִיל בְּלִי לְעוֹרֵר רַעַשׁ וְתִשׁוּמֹת לֵב, וְיוֹצִיא מִדַּעַת הַקְּמוֹן שְׁטוּעִים לְחֹשֶׁב שְׁצַדִּיק נִסְתָּר
הוּא אֲדָם מְשֻׁנָּה דִּיקָא, וְיִסְפָּר בְּמַה שִׁיחֹת וְעִבְדוֹת מִצַּדִּיקִים זי"ע וְיִקְשְׁרֵם עַל פִּי דַעַת רַבְנֵנוּ ז"ל

נִצָּא לְאוֹר עֲרֵב שֶׁבֶת קִדְשׁ פְּרִשֵׁת דְּבָרִים – חַיּוֹן, תִּשְׁע"ג

עַל יְדֵי תַלְמוּדֵי מְתִיבְתָא 'הֵיכַל הַקִּדְשׁ' חִסְדֵי בְּרִקְסֵל

עֵיר הַקִּדְשׁ וְרוּשְׁלִים תוֹכֵב"א

מחנותו של 'צדיק נסתר'

וְנִלְחַם בְּפִלְאֹת מַמְחֹת וּמִדַּת הַצַּדִּיק הַנִּסְתָּר שֶׁמִּסְתִּיר אֶת עֲצָמוֹ מִהָעוֹלָם,
וּבְהִיצוּנֵיּוֹת הוּא מְתַנְהֵג בְּאָדָם פְּשׁוּט וְרָגִיל בְּלִי לְעוֹרֵר רַעַשׁ וּתְשׁוּמַת לֵב,
וְיוֹצֵא מִדַּעַת הַהִמּוֹן שְׂמוּעִים לְחֹשֶׁב שֶׁצַּדִּיק נִסְתָּר הוּא אָדָם מְשֻׁנָּה דוֹקָא,
וְיִסְפֵּר בְּפִי שִׂיחוֹת וְעֲבָדוֹת מִצַּדִּיקִים ז"ע וְיִקְשְׁרֵם עַל פִּי דַעַת רַבֵּנוּ ז"ל

מוהרא"ש נ"י אָמַר, שְׁלֹרֵב אֲנָשֵׁי הָעוֹלָם יֵשׁ טְעוֹת חֲמוּרָה מְאֹד
בְּעֵינֵי הַפּוֹשֵׁג שֶׁל "צַדִּיק נִסְתָּר", וְנִדְמָה לָהֶם שֶׁ"צַדִּיק נִסְתָּר" הוּא
אָדָם שֶׁהוֹלֵךְ עִם כּוֹבֵעַ מְקַמֵּט, וּבְגָדִים קְרוּעִים, וְיוֹשֵׁב תְּמִיד בֵּין תַּנּוּר
לְכִירִים, וּבִינְתוּם אֵינָם מְכִינִים, שֶׁכָּל זֶה אֵינוֹ כְּלוּם, כִּי צַדִּיק נִסְתָּר
אֲמַתִּי, אֵינוֹ חָפֵץ בְּשׁוּם פְּרִסְמַת וּבְשׁוּם תְּשׁוּמַת לֵב, וְאֵינוֹ רוֹצֵה
שְׂוִסְתַּפְּלוֹ עָלָיו בְּנֵי אָדָם כָּלֵל, וְלִכֵּן לָפִיחַ יִלְפִישׁ כּוֹבֵעַ מְקַמֵּט אִו
בְּגָדִים קְרוּעִים וְיוֹשֵׁב בֵּין תַּנּוּר וְכִירִים, הֲלֹא כֵלָם יִסְתַּפְּלוּ עָלָיו, וְזֶהוּ
דוֹקָא מַה שֶׁאֵינוֹ רוֹצֵה, "צַדִּיק נִסְתָּר" הוּא רַק צַדִּיק כְּזֶה שֶׁהוּא
מִסְתָּר לְגַמְרֵי מַעֲיָנֵי תְּבָרִיוֹת, וְאֵינָם הוֹלְמִים עָלָיו שֶׁהוּא צַדִּיק כָּלֵל,

כי הוא מתנהג מבחוץ כשאר כל אדם ממש, והולך כמו כלם, ואוכל כמו כלם, ומתפלל בבית המדרש כמו כלם, ואין מכירים עליו מבחוץ שום דבר כלל, אבל מבפנים הוא ענין אחר לגמרי, זה נקרא "צדיק נסתר" באמת, שצדקותו מסתרת לגמרי מעיני הבריות, ואין מכירים עליו שום דבר כלל, כי עקר עבודתו בינו לבין קונו, בשעה שאין בני אדם רואים ומכירים מה הוא עושה, וכל מה מחשבתו קשורה ודבוקה בו יתברך בקביעות עצומה, וזה דבר שאי אפשר לבריות להכיר כלל, ולכן בודאי נאה ויאה לקרות לו "צדיק נסתר", כי מסתר לגמרי מעיני בני אדם.

ואמר מוהר"א ש"נ, שזוהי עמקות דברי רבנו זל (לקומי מוהר"ן חלק ב' סימן קט"ז), שצדיק אמתו אי אפשר להכיר מבחוץ כלל, והוא בדמות וצלם בכל האנשים, ואין בו שנוי, ואף על פי כן הוא ענין אחר לגמרי, עין שם, ובפשטות מכינים, שזוהי התחזקות למי שרוצה להתקרב אל צדיק אמתו, שלא יחשב שיהיה יכול להכיר אותו מבחוץ, כי קשה מאד להכיר צדיק מבחוץ, כי הוא בדגמת כל אדם ממש, ולכן ישתדל להסתפל רק על פנימיותו, ולשמע דבוריו הקדושים, ועל ידי זה יזכה להתקרב אליו, אבל באמת בדברי רבנו זל מנח סוד יותר גדול, שזוהו גופא עצם המעלה והחשיבות של

צדיק אמתיו, שיכול להסתיר עצמו מעיני הבריות, עד שלא יפירו עליו שום דבר מבחוץ כלל, ודיקא בשיכול להתנהג בתכלית התמימות והפשיטות, עד שלא יפירו אותו מבחוץ כלל, זה סימן שהגיע להשגה אמתית, ואז יכולים לכנות אותו בשם "צדיק נסתר", כי פנימיותו מסתרת מעיני הבריות מאד, ואפילו שנדמה לבני אדם שיש להם איזו השגה בו, עליהם לדעת, שכפי אמתת השגתו, הוא עדין מכסה ומסתר מהם לגמרי.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שמוכא בשם הרב הקדוש מקאצק זי"ע, שענין הסתרת פנימיות הצדיק, מרפזו בתורה בפסוק (ויקרא ו'): "היא העולה על מוקדה", שתבת "מוקדה" כתובה עם מ' ועירא וקטנה, ובפסוק (דברים יח): "תמים תהיה עם ה' אלקיך", תבת "תמים" כתובה עם ת' רבתי וגדולה. ופרש הרב הקדוש מקאצק זי"ע, שהאש שבוערת בלב הצדיק, היא עם מ' קטנה, כי הוא מסתר ומכסה מעיני הבריות מאד, מה שאין בן התמימות והפשיטות שלו, נראה מבחוץ עם ת' גדולה, כי לעיני הבריות הוא בדרגת כל אדם ממש.

וספר מוהרא"ש נ"י, שלצדקת מרת אדל עליה השלום בת רבנו ז"ל היה בן בשם ר' אברהם בערניו ז"ל, שהיה סוחר ועשיר גדול, אבל היה עובד ה' נפלא, ופעם אמר עליו ר' נחמן מולטשינער ז"ל, העולם חושבים שהצדיקים נסתרים הם חומבי עצים או שואבי מים, אבל באמת אפשר להיות בר' אברהם בערניו שלנו, ובכל זאת להיות אחד מן הל"ו צדיקים... כי השם "צדיק נסתר", אינו בנוי לאדם שנראה מוזר ושפל בעיני חבריו, אלא בנוי לאדם שפנימיותו דבוקה תמיד בהשם יתברך, ואינו מסיח דעתו ממונו יתברך כלל.

ואמר מוהרא"ש נ"י, ש"צדיק נסתר" אמתו, מסתר כל כך מעיני חבריו, עד שגם אשתו ובני ביתו אינם מכירים גדלתו, כי מתנהג כמו בעל נורמלי כלפי אשתו, וכן כאבא נורמלי, כלפי בניו ובנותיו, עד שאין מכירים גדלתו כלל.

וספר מוהרא"ש נ"י, שהרב הקדוש רבי יצחק מוהראביטש זי"ע, פעם הלביש ענין זה בביאת המלאכים אל אברהם אבינו, כי הנה המלאכים ידעו שבשמים מרעישים בכל העולמות עם גדלת אברהם אבינו ועצם צדקותו, ולכן פשנשלוהו אליו, ובאו אל ביתו, וראו שרץ

בעצמו לקחת בקר, ולדאג לשוחמו ולבשיל ולהכין הכל בשבילם, לא
 הבינו איך זה יכול להיות אותו "אברהם", שמרעישים עליו כל כּוֹד
 בשמים, הלא מתנהג באדם פשוט וכאחד האדם, ולכן שאלו אותו,
 "איך שָׂרָה אֶשְׁתְּךָ?" כי חשבו, שילכו לשאל את שָׂרָה אֶשְׁתּוֹ, ומן
 הסתם היא תדע מעצם מעלת בעלה, ותספר להם, אבל אברהם
 אבינו ענה להם בחכמתו, "הנה באהל", ששָׂרָה יושבת באהל, וגם
 היא אינה יודעת לספר ממני... כי עצם גְּדֻלַּת הצדיק האמת שגבה
 גם למעלה מדעת הקרובים וסמוכים אליו, ואי אפשר להבין אמתת
 גְּדֻלָּתוֹ כָּלֵל.

וספר מוהרא"ש נ"י, שבבוא האחים הקדושים הרב הקדוש רבי
 שמואל שמעלקא מניקלשבורג זי"ע, והרב הקדוש רבי פנחס
 מפרנקפורט דמיין, בעל "ספר התפלאה" זי"ע, בפעם הראשונה אל
 המגיד הקדוש מפעוריטש זי"ע, עדין לא הבינו את מעלת הצדיקים
 הקדושים תלמידי הפעל שם טוב הקדוש זי"ע, ואיך כל הגשמייות
 אצלם, אלקות גמור, עד שאי אפשר להפיר אותם מבחויץ כָּלֵל,
 ובפעם הראשונה שבאו אל מפעוריטש על שבת קדש, כדי לראות
 את עבודתו בקדש, חשבו שישמעו ממנו פלפול עצום וחריף בסגית
 הש"ס, או יראו עבודות מפלאות, אבל מאד התאכזבו כשלא שמעו

ולא ראו כלום, כי לא היה דרך המגיד הקדוש לדבר הרבה, רק מלים ספורות ובקצור, וכל התלמידים ישבו באימה וביראה סביב השלחן, והתבוננו בקדשת רבם, ובמוצאי שבת נכנסו האחים הקדושים להפרד מן המגיד זי"ע, כי לא ראו לעצמם תועלת לשאר שם, ואמר להם המגיד, שלפני שיפגעו לדרבם, יבנסו לבית המדרש להפרד גם מתלמידו, הרב הקדוש רבי זושא מהאניפולי זי"ע, ועשו כן, וכשבאו אל הרבי ר' זושא זי"ע, ענה ואמר להם, יש לי שאלה לשאול אתכם. איתא בגמרא (תגינה ט"ו): אם הרב דומה למלאך ה' צבאות, תורה יבקשו מפיהו, ואם לאו, אל יבקשו מפיהו, ולכאורה קשה, איך יוכל אדם לדעת מה הוא מלאך ה', בכדי שידע אם הרב דומה לו, וכי ראה פעם מלאך ה'? אך הפרוש כך הוא, אם הרב טמיר ונעלם, ודרבו נסתרה מבני אדם, כמו מלאך ה' צבאות, אז יבקשו תורה מפיהו... והנה האחים הקדושים הבינו היטב את הרמז שרמז להם הרבי ר' זושא זי"ע, שעדין לא עמדו על כחו וקדשתו של המגיד הקדוש, כי זה לא דבר שרואים תכף ומיד מבחוץ, כמו שאין מלאך נראה לסתם בני אדם, והחליטו להשאיר שם ולהתבונן בדרבו בקדש, וככל ששהו יותר במחצתו, התוכחו לדעת את עצם גדלתו ורום ערפו, עד שהצית המגיד הקדוש אש בנפשם, ונעשו מגדולי תלמידיו, זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל.

